

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 327/09-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. januára 2010 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Lalička prerokoval sťažnosť J. Š., Č., zastúpeného advokátom JUDr. L. Š., Č., ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 917/1998, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. Š. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 917/1998 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 917/1998 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

3. J. Š. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré j e Okresný súd Čadca p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. J. Š. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 368,55 € (slovom tristošesťdesiatosem eur a päťdesiatpäť centov), ktorú j e Okresný súd Čadca p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. L. Š., Č., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 327/09-10 z 28. októbra 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. Š. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 917/1998.

2. Zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu 13. októbra 2009 vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom súdneho konania na strane odporcu, ktoré začalo 9. júla 1998 vo veci vyporiadania podielového spoluvlastníctva. Predmetné súdne konanie je okresným súdom vedené pod sp. zn. 8 C 917/1998. Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uviedol: „... Na Okresnom

súde... sa v predmetnej veci od roku 1998 občasne konali viaceré pojednávania, ktoré vždy boli odročené na neurčito, pričom tieto ani po takmer 10 rokoch nevedú k rozhodnutiu vo veci samej. Posledné pojednávanie sa uskutočnilo dňa 22. 1. 2009 pričom toto pojednávanie bolo opätovne odročené na neurčito.

Predmetnú ústavnú sťažnosť podávam z dôvodu, že Okresný súd... permanentne porušuje moje základné ľudské právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v predmetnom konaní, pretože nereaguje na moje procesné návrhy (protinávrh, vzájomný návrh - tak ako to bližšie rozoberiem nižšie). Ďalej sa Okresný súd... neriadil záväznými právnymi názormi Krajského súdu v Žiline, keď tento výslovne uložil Okresnému súdu... vydať medzitýmny rozsudok vo veci (pretože Okresný súd vydal ohľadom veci, ktoré patria do podielového spoluvlastníctva čiastočný rozsudok namiesto rozsudku medzitýmneho). Z tohto dôvodu dochádza v predmetnej veci k zbytočným súdnym prieťahom a k týmto bude dochádzať s najväčšou pravdepodobnosťou i naďalej...

súhlasím s tým, aby Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania za mojej prítomnosti ako účastníka konania ako i za prítomnosti môjho právneho zástupcu.“

3. Sťažovateľ navrhuje ústavnému súdu, aby vo veci vydal tento nález:

„Základné právo J. Š. ... na prerokovanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Okresného súdu... vo veci vedenej pod č. k. 8 C 917/1998 porušené bolo.

Ústavný súd... priznáva J. Š. ... finančné zadosťučinenie vo výške 16.596,96 € ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré je povinný zaplatiť porušovateľ do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu.

Ďalej navrhujem, aby mi Ústavný súd uznesením priznal náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia...“.

4. Svoju žiadosť o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ zdôvodnil takto:

„Vzhľadom k tomu, že postupom Okresného súdu... neustále dochádza k porušovaniu základného ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (nakolko počas viac ako 10 rokov nebolo ani raz rozhodnuté vo veci samej), žiadam, aby mi Ústavný

súd SR priznal finančné zadosťučinenie vo výške 16.596,96 €. ... v mojom jednoduchom prípade o zrušenie a vyporiadanie BSM doteraz súdy benevolentne vo veci konali, keď takmer za prvých 9 rokov súdneho konania boli neustále vytyčované pojednávania bez konkrétneho zámeru sudcu vo veci meritórne vo veci rozhodnúť.“

5. Na základe žiadosti ústavného súdu predseda okresného súdu v písomnom podaní (sp. zn. Spr. 1556/09 z 10. novembra 2009) zaznamenal najskôr podrobný prehľad procesných úkonov vo veci a následne uviedol: *„Vzhľadom na vyššie uvedené konštatujem spôsobené prieťahy v konaní. Súhlasím, aby ústavný súd upustil od verejného ústneho pojednávania.“*

6. Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu k vyjadreniu okresného súdu okrem iného uviedol: *„Z predmetného vyjadrenia je zrejmé, že občiansko právna vec vedená na OS v Čadci pod č. k. 8 C/917/98 o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva je vedená od roku 1998 po dobu 11 rokov bez toho, aby vo veci samej bolo rozhodnuté čo len prvostupňovým Okresným súdom v Čadci. Samotný predseda OS v Čadci konštatuje prieťahy v konaní.“*

7. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva podľa označených článkov ústavy a dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci (napr. I. ÚS 157/02, I. ÚS 66/03).

II.

8. Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností a zo spisu okresného súdu sp. zn. 8 C 917/1998 ústavný súd zistil tento relevantný priebeh a stav predmetného konania:

Sťažovateľ je odporcom v konaní sp. zn. 8 C 917/1998 o vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ktoré sa vedie na okresnom súde od 9. júla 1998. Následne okresný súd vo veci vykonal tieto procesné úkony:

- 25. augusta 1998 zákonná sudkyňa Mgr. V. vzniesla námietku svojej zaujatosti,
- 26. augusta 1998 opatrením predsedu súdu bola vec pridelená sudkyňi JUDr. P.,
- 21. septembra 1998 okresný súd vyzval navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku,
- 21. októbra 1998 bol súdny poplatok zaplatený,
- 26. októbra 1998 dala sudkyňa kancelárii pokyn na doručenie žalobného návrhu sťažovateľovi, aby sa k nemu vyjadril v lehote 15 dní od jeho doručenia, a navrhovateľke, aby predložila list vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam v lehote 15 dní,
- 20. novembra 1998 navrhovateľka predložila okresnému súdu požadované doklady,
- 22. decembra 1998 odporca predložil okresnému súdu vyjadrenie k žalobe,
- 5. januára 1999 dala sudkyňa kancelárii pokyn, aby pripojila spis okresného súdu sp. zn. 4 C 552/93, vyžiadala z katastrálneho odboru Okresného úradu L. list vlastníctva a navrhovateľke zaslala vyjadrenie odporcu,
- 25. januára 1999 okresný súd dostal z katastrálneho odboru Okresného úradu L. list vlastníctva,
- 3. februára 1999 bol nariadený termín pojednávania na 16. marec 1999,
- podaním okresnému súdu 3. marca 1999 navrhovateľka požiadala o odročenie súdneho pojednávania z dôvodu kúpeľnej liečby,
- okresný súd 16. marca 1999 spísal zápisnicu bez uskutočnenia prerokovania veci a pojednávanie odročil na 13. apríl 1999,
- okresný súd 13. apríla 1999 vykonal súdne pojednávanie bez prítomnosti sťažovateľa, ktorý o termíne pojednávania vedel a svoju účasť neospravedlnil; okresný súd vypočul navrhovateľku a pojednávanie odročil na neurčito pre účely vykonania dokazovania,
- 4. a 14. júna 1999 Okresný úrad L., katastrálny odbor zaslal okresnému súdu kópiu spisu sp. zn. V 2717/97 a spisový materiál sp. zn. V 910/94 a V 1036/97,
- okresný súd 9. septembra 1999 vydal uznesenie č. k. 8 C 917/98-43, ktorým uložil navrhovateľke zložiť preddavok na trovy dokazovania, preddavok bol navrhovateľkou zaplatený 27. októbra 1999,
- okresný súd 12. novembra 1999 vyzval navrhovateľku, aby upravila žalobný petit,

- navrhovateľka podaním okresnému súdu 27. decembra 1999 zaslala upravený žalobný návrh,
- okresný súd 14. marca 2000 vydal uznesenie č. k. 8 C 917/98-57, ktorým uložil zložiť preddavok na trovy dokazovania,
- 14. marca 2000 dala sudkyňa kancelárii pokyn na doručenie upraveného žalobného návrhu sťažovateľovi a na vyjadrenie v lehote 10 dní; zásielku pošta vrátila okresnému súdu 11. apríla 2000 s poznámkou „*adresát býva v Č.*“,
- okresný súd 9. mája 2000 vyzval navrhovateľku, aby oznámila adresu bydliska sťažovateľa,
- 16. mája 2000 navrhovateľka oznámila adresy, na ktorých sa sťažovateľ zdržuje,
- sťažovateľovi bol 8. júna 2000 doručený prostredníctvom pošty upravený žalobný návrh,
- okresný súd 21. júna 2000 spísal úradný záznam o preštudovaní spisu právnym zástupcom sťažovateľa, ktorý predložil plnú moc na zastupovanie,
- sudkyňa dala 25. júla 2000 kancelárii pokyn na nariadenie termínu pojednávania na 5. október 2000,
- okresný súd 5. októbra 2000 vykonal súdne pojednávanie aj za prítomnosti sťažovateľa; okresný súd vypočul účastníkov sporu a pojednávanie odročil na neurčito z dôvodu nariadenia znaleckého dokazovania,
- uznesením č. k. 8 C 917/98-65 z 13. novembra 2000 bolo sťažovateľovi uložené zaplatiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania v lehote 10 dní od doručenia uznesenia; 8. decembra 2000 sťažovateľ zložil zálohu na znalecké dokazovanie,
- sudkyňa dala 31. januára 2001 kancelárii pokyn, aby zistila zo zoznamu meno znalca pre ocenenie nehnuteľností,
- záznam v spise z 20. februára 2001 – zistený znalec zo zoznamu,
- okresný súd 19. apríla 2001 vydal uznesenie č. k. 8 C 917/98-70, ktorým nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru stavebníctva, oceňovania nehnuteľností, a ustanovil znalkyňu Ing. D. P.; uložil jej spracovať posudok v lehote 3 mesiacov; ustanovená znalkyňa prevzala uznesenie 10. mája 2001,
- 15. mája 2001 dala sudkyňa kancelárii pokyn na doručenie spisu ustanovenej znalkyni,
- súdna znalkyňa 14. júna 2001 požiadala okresný súd o zaslanie dokladov, ktoré sú nevyhnutné pre vyhotovenie znaleckého posudku,

- 10. januára 2002 – znalkyňa po preštudovaní vrátila spis okresnému súdu,
- 21. januára 2002 bol nariadený termín pojednávania na 11. marec 2002,
- okresný súd 11. marca 2002 vykonal súdne pojednávanie aj za prítomnosti sťažovateľa; okresný súd vypočul účastníkov sporu, pripustil zmenu žalobného petitu a pojednávanie odročil na neurčito pre účely predloženia listu vlastníctva na rodinný dom v Č., v lehote 3 mesiacov,
- okresný súd 14. februára 2003 vyzval právnych zástupcov sporových strán, aby predložili v lehote 30 dní list vlastníctva na rodinný dom,
- 10. marca 2003 bol spísaný záznam zamestnankyňou kancelárie,
- znalkyňa 24. februára 2003 upozornila okresný súd, že existuje prekážka pre vypracovanie znaleckého posudku, lebo na polovicu rodinného domu nie je vystavený list vlastníctva; sťažovateľ nesplnil povinnosť a neposkytol jej potrebnú súčinnosť pre vypracovanie znaleckého posudku, lebo nie je ochotný predložiť žiadosť Správe katastra v Č., aby bol rodinný dom zapísaný na jeho meno v 1/2; vzhľadom na správanie sťažovateľa znalkyňa požiadala okresný súd o doplnenie uznesenia o súhlas vypracovať znalecký posudok aj s neúplným listom vlastníctva,
- 14. marca 2003 – predložila navrhovateľka list vlastníctva č. 6318 k rodinnému domu ,
- 2. júna 2003 okresný súd udelil súhlas znalkyni na vypracovanie znaleckého posudku aj napriek neúplnému listu vlastníctva, a to na celú nehnuteľnosť,
- 4. júna 2003 zaslal odporca okresnému súdu požadovaný list vlastníctva,
- znalkyňa 26. augusta 2003 doručila okresnému súdu vypracovaný znalecký posudok aj s vyúčtovaním odmeny a hotových výdavkov spojených s vypracovaním posudku,
- okresný súd 18. septembra 2003 vyzval účastníkov sporu, aby sa v lehote 30 dní vyjadrili k podanému znaleckému posudku,
- 14. novembra 2003 sa navrhovateľka vyjadrila k znaleckému posudku,
- 24. novembra 2003 okresný súd vyzval znalkyňu na doplnenie a upresnenie údajov vo vyúčtovaní nákladov, ktoré po urgencii 16. februára 2004 znalkyňa zaslala 2. marca 2004,
- okresný súd uznesením č. k. 8 C 917/98-140 zo 16. marca 2004 priznal náhradu hotových výdavkov znalkyni,

- okresný súd 8. júna 2004 vyzval právneho zástupcu navrhovateľky, aby predložil ešte jeden exemplár vyjadrenia k znaleckému posudku a oznámil, či navrhuje vypočúť znalkyňu k sporným skutočnostiam,
- 3. decembra 2004 bol okresným súdom nariadený termín pojednávania na 14. január 2005; navrhovateľka 10. januára 2005 ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávani a požiadala o odročenie pojednávania; pojednávanie bolo odročené na 18. marec 2005, kedy sa neuskutočnilo,
- 9. februára 2005 bol spísaný úradný záznam o preštudovaní súdneho spisu a predložení splnomocnenia s'ťažovateľom pre svojho právneho zástupcu,
- 19. apríla 2005 s'ťažovateľ ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávani z dôvodu zahraničnej služobnej cesty v čase od 19. apríla 2005 do 26. júna 2005,
- okresný súd 25. apríla 2005 spísal zápisnicu z pojednávania; s'ťažovateľ ani jeho právny zástupca sa pojednávania nezúčastnili; navrhovateľka požiadala okresný súd, aby pojednával aj v neprítomnosti odporcu, ktorý sa opakovane pojednávani nezúčastňuje; okresný súd bez prerokovania veci pojednávanie odročil na 6. jún 2006,
- s'ťažovateľ sa 25. apríla 2005 vyjadril k návrhu a znaleckému posudku,
- okresný súd uskutočnil 6. júna 2005 súdne pojednávanie, vypočul navrhovateľku a odporcu; uložil sporovým stranám vyjadriť sa k predloženým písomným podaniam a predložiť v lehote 30 dní návrhy na ďalšie dokazovanie; pojednávanie bolo odročené na neurčito,
- 6. júla 2005 sa navrhovateľka vyjadrila k podaniu s'ťažovateľa z 25. apríla 2005 a predložila dôkazy,
- s'ťažovateľ 22. júla 2005 podal okresnému súdu protinávrh k žalobnému návrhu,
- okresný súd 27. júla 2005 zaslal navrhovateľke podanie s'ťažovateľa z 25. apríla 2005 a protinávrh z 22. júla, aby sa k nim vyjadrila, požiadal Katastrálny úrad v N., Správu katastra N. a Katastrálny úrad v Ž., Správu katastra Č. o písomné vyjadrenie,
- Správa katastra Č. 20. septembra 2005 oznámila okresnému súdu požadované údaje,
- Správa katastra N. 26. septembra 2005 oznámila okresnému súdu požadované údaje,
- znalkyňa 17. októbra 2005 zaujala stanovisko k vyjadreniu navrhovateľky k znaleckému posudku,

- okresný súd 30. decembra 2005 zaslal právnym zástupcom stanovisko znalkyne k námietkam k znaleckému posudku,
- okresný súd 2. marca 2006 vyzval účastníkov sporu, aby predložili listiny preukazujúce zhodnotenie spornej nehnuteľnosti,
- podaním 5. mája 2006 navrhovateľka navrhla vykonať kontrolné znalecké dokazovanie,
- okresný súd 15. mája 2006 vyzval sťažovateľa, aby sa vyjadril, či navrhuje kontrolné znalecké dokazovanie,
- okresný súd vyzval 26. júna 2006 účastníkov sporu, aby do 15. augusta 2006 predložili, alebo navrhli dôkazné prostriedky,
- okresný súd vydal uznesenie č. k. 8 C 917/98-204 z 27. júla 2006, ktorým uložil účastníkom sporu v lehote 15 dní zaplatiť preddavok na trovy kontrolného znaleckého posudku,
- sťažovateľ 15. augusta 2006 predložil okresnému súdu vyjadrenie k žalobnému návrhu s návrhom na vykonanie dokazovania,
- sťažovateľ podaním 21. augusta 2006 navrhol okresnému súdu kontrolné znalecké dokazovanie,
- navrhovateľka 22. augusta 2006 podala odvolanie proti uzneseniu č. k. 8 C 917/98-204 z 27. júla 2006,
- okresný súd 5. septembra 2006 predložil spis Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní,
- 20. septembra 2006 bolo vydané opatrenie predsedu okresného súdu, ktorým bol spis pridelený na prerokovanie a rozhodnutie Mgr. A. K.,
- krajský súd vrátil 27. novembra 2006 okresnému súdu spis bez rozhodnutia o odvolaní s upozornením na odstránenie nedostatkov v doručovaní uznesenia,
- 22. decembra 2006 zákonná sudkyňa vzniesla námietku svojej zaujatosti; na požiadanie predsedu okresného súdu sa sudcovia okresného súdu vyjadrili, či sa cítia byť zaujatí,
- opatrením predsedu okresného súdu 14. februára 2007 bol spis sp. zn. 8 C 917/98 odňatý sudkyňi Mgr. A. K. z prerokovania a rozhodnutia,
- 20. februára 2007 bol spis pridelený na prerokovanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. A. P.,

- 28. februára 2007 zákonná sudkyňa požiadala o vylúčenie z prerokovania a rozhodnutia vecí z dôvodu hrubého zasahovania do pojednávania a rozhodovania zo strany navrhovateľky,
- opatrením predsedu okresného súdu 9. marca 2007 bol spis sp. zn. 8 C 917/98 odňatý sudkyňi JUDr. A. P. z prerokovania a rozhodnutia,
- 9. marca 2007 bol spis pridelený na prerokovanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. A. P.,
- 21. marca 2007 sudkyňa dala kancelárii pokyn, aby nariadila termín pojednávania na 12. apríl 2007,
- 5. apríla 2007 sťažovateľ uplatnil žalobný protinávrh,
- okresný súd 12. apríla 2007 uskutočnil súdne pojednávanie, na ktorom rozhodol čiastočným rozsudkom, čo patrí do podielového spoluvlastníctva sporových strán, návrh navrhovateľky na určenie vecí do podielového spoluvlastníctva zamietol, protinávrh sťažovateľa zamietol a na konečné rozhodnutie ponechal vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, hodnotu spoluvlastníctva, zriadenie vecného bremena v prospech sťažovateľa a náhradu trov konania,
- 11. mája 2007 navrhovateľka podala odvolanie proti čiastočnému rozsudku okresného súdu,
- 14. mája 2007 sťažovateľ podal odvolanie proti čiastočnému rozsudku,
- okresný súd vypracoval správu 16. mája 2007 a spis predložil krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní proti čiastkovému rozsudku, ktorý ho prevzal 1. júna 2007,
- 6. augusta 2007 krajský súd vyzval účastníkov sporu, aby uviedli cenu predmetu svojho odvolania,
- sťažovateľ podaním 20. augusta 2007 a navrhovateľka podaním 27. augusta 2007 oznámili krajskému súdu cenu predmetu svojho odvolania,
- krajský súd 19. septembra 2007 vyzval účastníkov sporu, aby sa vyjadrili k podanému odvolaniu protistrany a aby zaplatili súdny poplatok za podané odvolanie,
- podaním krajskému súdu 8. októbra 2007 sa navrhovateľka vyjadrila k odvolaniu sťažovateľa,
- krajský súd uznesením sp. zn. 6 Co/184/2007 z 26. marca 2008 zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 8 C 917/98-204 z 9. februára 2006 v časti, ktorá sa dotýka navrhovateľky,

- krajský súd na pojednávaní 26. marca 2008 uznesením č. k. 6 Co/184/2007-307 zrušil napadnutý čiastkový rozsudok a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie,
- 13. júna 2008 bolo doručené okresnému súdu uznesenie krajského súdu spolu so spisom,
- okresný súd 18. júna 2008 vyzval účastníkov sporu, aby v lehote 10 dní predložili dôkazy,
- 4. júla 2008 navrhovateľka doručila okresnému súdu stanovisko k výzve a zaslala dôkazy,
- sudkyňa dala 8. júla 2008 kancelárii pokyn na nariadenie termínu pojednávania na 24. júl 2008,
- podaním okresnému súdu 22. júla 2007 sa sťažovateľ vyjadril k výzve z 18. júna 2008,
- právny zástupca sťažovateľa 23. júla 2008 vzniesol námietku zaujatosti proti sudkyňi,
- 24. júla 2008 okresný súd pojednávanie odročil na neurčito,
- k námietke zaujatosti sa 24. júla 2008 vyjadrila zákonná sudkyňa,
- okresný súd 1. augusta 2008 vydal uznesenie č. k. 8 C/917/98-334, ktorým vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podané námietky,
- krajský súd prevzal spis 1. októbra 2008 na rozhodnutie o námietke zaujatosti zákonnej sudkyne,
- krajský súd uznesením č. k. 9 NcC 75/2008-338 z 13. novembra 2008 rozhodol, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z prerokovania a rozhodovania veci; okresný súd prevzal spis 28. novembra 2008,
- sudkyňa dala 18. decembra 2008 kancelárii pokyn na nariadenie termínu pojednávania na 22. január 2008 a zaslanie výzvy pre účastníkov sporu, aby vzniesli konkrétne procesné návrhy, uviedli všetky tvrdenia a predložili všetky dôkazy,
- sťažovateľ na výzvu okresného súdu predložil vyjadrenie 9. januára 2009,
- navrhovateľka 19. januára 2009 predložila návrh na zmenu žalobného petitu,
- okresný súd 22. januára 2009 uskutočnil súdne pojednávanie; vypočul účastníkov sporu a vydal uznesenie, ktorým nepripustil zmenu petitu navrhovateľky, a pojednávanie odročil na neurčito pre účely nariadenia kontrolného znaleckého dokazovania,
- 22. januára 2009 okresný súd vyhotovil písomné uznesenie č. k. 8 C/917/1998-361, ktorým nariadil kontrolné znalecké dokazovanie na ocenenie nehnuteľnosti a ustanovil znalkyňu Ing. J. K., CSc., ktorej uložil vypracovať posudok do jedného mesiaca od doručenia spisu,

- okresný súd 22. januára 2009 vyzval účastníkov sporu, aby oznámili všeobecnú tržnú cenu konkrétnych nehnuteľností,
- 11. marca 2009 navrhovateľka oznámila všeobecnú tržnú cenu nehnuteľností,
- znalkyňa 24. apríla 2009 požiadala okresný súd o predĺženie termínu odovzdania posudku z dôvodu odloženia vykonania obhliadky nehnuteľností 23. apríla 2009 z dôvodu práceneschopnosti navrhovateľky,
- okresný súd 6. mája 2009 požiadal právnu zástupkyňu navrhovateľky, aby predložila doklad o práceneschopnosti navrhovateľky 23. apríla 2009,
- 8. júna 2009 okresný súd dostal od navrhovateľky potvrdenie o práceneschopnosti 23. apríla 2009,
- okresný súd 22. júna 2009 vyzval súdnu znalkyňu na predloženie vypracovaného znaleckého posudku pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty,
- okresnému súdu 29. júna 2009 navrhovateľka predložila listinné dôkazy a požiadala o zaslanie listín, ktoré sťažovateľ doručil okresnému súdu,
- znalkyňa 30. júna 2009 doručila okresnému súdu znalecký posudok spolu s vyúčtovaním odmeny a náhrady hotových výdavkov,
- sudkyňa 6. júla 2009 dala kancelárii pokyn na zaslanie znaleckého posudku účastníkom sporu, aby sa k nemu vyjadrili v lehote 10 dní, a na nariadenie termínu pojednávania na 30. júl 2009,
- okresný súd dostal vyjadrenie sťažovateľa k znaleckému posudku 17. júla 2009 a od navrhovateľky 20. júla 2009,
- 20. júla 2009 dostal okresný súd od navrhovateľky námietku zaujatosti voči zákonnej sudkyňi,
- 22. júla 2009 sudkyňa dala kancelárii pokyn na zrušenie nariadeného termínu pojednávania,
- okresný súd vydal 23. júla 2009 uznesenie č. k. 8 C 917/98-456, ktorým uložil navrhovateľke zaplatiť súdny poplatok za námietku zaujatosti,
- 27. júla 2009 sa k námietke zaujatosti vyjadrila zákonná sudkyňa, ktorá uplatnila námietku zaujatosti pre krivé obvinenie z trestnej činnosti a ohováranie,

- zákonná sudkyňa 27. júla 2007 podala návrh Okresnej prokuratúre Č. na preverenie skutočností spojených so vznesením zaujatosti pre podozrenie zo spáchania trestnej činnosti,
- na žiadosť predsedu okresného súdu sa sudcovia okresného súdu vyjadrili, či sa necítia byť zaujatí vo veci,
- 17. septembra 2009 okresný súd predložil spis krajskému súdu, aby rozhodol o námietke zaujatosti zákonnej sudkyne,
- okresný súd 8. októbra 2009 dostal spis spolu s uznesením krajského súdu z 30. septembra 2009 sp. zn. 10 NcC/23/209, ktorým bolo rozhodnuté tak, že zákonná sudkyňa je vylúčená prerokovávanía a rozhodovania vecí,
- opatrením predsedu okresného súdu sp. zn. Spr. 1563/09 z 2. novembra 2009 bola vec sp. zn. 8 C/917/1998 odňatá sudkyňi JUDr. A. P. z prerokovávanía a rozhodovania,
- 3. novembra 2009 bol spis pridelený na prerokovávanie a rozhodnutie zákonnému sudcovi Mgr. R. G.

III.

9. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (čl. 48 ods. 2 ústavy) osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

11. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (m. m. IV. ÚS 221/04). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z § 6 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd zásadne bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie. Ak závisí rozhodnutie od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné vedomosti, ustanoví súd podľa § 127 OSP po vypočutí účastníkov znalca. Ustanovení znalci boli povinní podľa § 8 zákona č. 36/1967 Zb.

o znalcoch a tlmočníkoch v znení neskorších predpisov (s účinnosťou od 1. septembra 2004 podľa § 16 ods. 2 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) vykonať znaleckú činnosť riadne a včas.

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria považuje ústavný súd aj povahu prerokúvanej veci. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

12.1 Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom konania je rozhodovanie o návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, teda po právnej stránke ide o štandardnú občianskoprávnu vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že doterajší priebeh konania len v zanedbateľnom rozsahu ovplyvnila skutková zložitosť veci (potreba znaleckých posudkov na ocenenie hnutel'ných a nehnuteľných vecí), ktorá je však dostatočne poznaná všeobecnými súdmi (judikatúra, rozборы). Sudca prejavil váhavosť a nerozhodnosť a uspokojil sa s formalizovaným postupom opakovaním súdnych pojednávaní v čase od 12. novembra 1998 až do podania ústavnej sťažnosti. Rovnakú váhavosť zákonný sudca prejavil aj v súvislosti s nariad'ovaním znaleckého dokazovania, keď napr. samotné ustanovenie znalca okresnému súdu trvalo od 5. októbra 2000 do 19. apríla 2001, pričom samotné uznesenie navyše muselo byť následne menené.

12.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd pri preskúmaní spisu zistil okolnosti, na základe ktorých sťažovateľ prispel k zbytočným priet'ahom v konaní. Sťažovateľ sa nezúčastnil súdneho pojednávania 13. apríla 1999 bez ospravedlnenia a jeho právny zástupca sa bez

ospravedlnenia nezúčastnil pojednávania 25. apríla 2005, ktoré museli byť z toho dôvodu odročené. Okresný súd musel zisťovať pobyt sťažovateľa, pretože neoznámil okresnému súdu zmenu pobytu, a v dôsledku toho pošta 11. apríla 2000 vrátila zásielku, ktorú mu súd posielal. Sťažovateľ prispel k prieťahom v konaní aj tým, že nesplnil povinnosť a neposkytol potrebnú súčinnosť znalkyni, ktorá na túto okolnosť 24. februára 2003 upozornila aj okresný súd. Ústavný súd nemohol v prospech sťažovateľa zohľadniť tiež (za iných okolností procesne nespochybniteľný) jeho postup v súvislosti so vznesením námietky zaujatosti voči zákonnej sudkyňi (prostredníctvom jeho právneho zástupcu 28. júla 2008), o ktorej krajský súd uznesením č. k. 9 NcC 75/2008-338 z 13. novembra 2008 rozhodol tak, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z prerokovania a rozhodovania veci. Navyše sťažovateľ podaním okresnému súdu 22. júla 2005 a 5. apríla 2007 predložil žalobný protinávrh, o ktorom súd musí rozhodnúť.

12.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom konajúceho okresného súdu v predmetnej veci. Sťažovateľ v sťažnosti nekonkretizoval obdobia, počas ktorých malo dôjsť k zbytočným prieťahom v napadnutom konaní, ale poukázal na celkovú dĺžku konania v trvaní viac ako 10 rokov. Na ujmu okresného súdu (objektívne vzaté) je skutočnosť, že od podania žalobného návrhu 9. júla 1998 až do 3. novembra 2009 sa v prejednávaní a rozhodovaní predmetnej veci vystriedalo 6 sudcov, pričom každý zo sudcov potreboval primeraný čas na preštudovanie spisu. Ústavný súd prihliadol aj na túto skutočnosť, ktorá tiež prispela k celkovej dĺžke súdneho konania. V neposlednom rade samotný okresný súd (prostredníctvom jeho predsedu) priznal prieťahy v prebiehajúcom súdnom konaní. Okresný súd aj podľa názoru ústavného súdu nepochybne porušil svoje zákonné povinnosti dané mu predovšetkým Občianskym súdnym poriadkom. Konanie na okresnom súde je poznačené ako celok neefektívnosťou a nesústredenosťou, keď okresný súd mechanicky síce nariadil súdne pojednávania, ale ich v prevažnom rozsahu bez ďalšieho odročoval a vec meritórne neposudzoval, a to v podstate počas celého obdobia vedenia súdneho sporu. Aj keď okresný súd 12. apríla 2007 rozhodol vo veci čiastočným rozsudkom, dôvodne bolo podané odvolanie, pretože krajský súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Preto aj obdobie, keď bol spis na krajskom súde, možno pričítať na vrub

okresnému súdu. Teda ani po viac ako 11 rokoch nie je vec meritórne rozhodnutá okresným súdom.

13. Vzhľadom na uvedené (pozri bod 8 a 12) ústavný súd z hľadiska priet'ahov v konaní hodnotil postup okresného súdu ako celok. Napriek tomu, že okresný súd vykonával procesné úkony spojené s prípravou pojednávania, vykonával pojednávania, zabezpečoval dôkazy, na ktoré sa účastníci odvolávali, ustanovoval znalcov na ocenenie hnutelných a nehnuteľných vecí a doručoval písomnosti, v posudzovanej veci ani raz vecne nerozhodol (do podania sťažnosti na ústavnom súde) a navyše celkovo konal nekoncentrovane a neefektívne.

14. Ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 917/1998 už len z dôvodu celkového trvania tohto konania (viac ako 11 rokov) došlo u sťažovateľa k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Uvedenú dĺžku konania nemožno v rozumnej miere ospravedlniť žiadnymi relevantnými okolnosťami tohto prípadu.

15. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

16. Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

17. Ústavný súd iba vyslovenie namietaného porušenia sťažovateľom označených práv nepovažoval za dostatočné na to, aby sa dosiahla vo veci účinná náprava, a preto sťažovateľovi priznal tiež primerané finančné zadosťučinenie, ktorého sa sťažovateľ taktiež

domáhal. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Sťažovateľ v sťažnosti žiadal priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 16 596,96 € z dôvodov pretrvávajúcej dlhodobej právnej neistoty vyplývajúcej zo situácie, ktorá mu sťažuje dlhšiu dobu vypořiadat' svoje majetkové pomery.

18. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení jeho výšky ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Vzhľadom na doterajšiu celkovú dĺžku konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 8 C 917/1998, na podiel sťažovateľa na celkovej dĺžke konania (pozri bod 12.2), ako aj naplnenie princípu spravodlivosti ústavný súd považoval priznanie sumy 2 000 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd v tejto súvislosti poznamenáva, že priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nepredstavuje realizáciu práva priznaného čl. 46 ods. 3 ústavy, t. j. primerané finančné zadosťučinenie nemožno stotožňovať s odškodným, s náhradou či už za skutočnú škodu, alebo za ušlý zisk.

19. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

20. Podľa § 36 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania zo svojho. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku

konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

21. Sťažovateľovi, ktorý bol vo veci namietaných porušení práv úspešný, vznikli trovy konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátom. Advokát vykonal 3 úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, spísanie a podanie sťažnosti 25. augusta 2009 a zaujatie stanoviska k vyjadreniu predsedu okresného súdu 8. decembra 2009. Odmena za jeden úkon právnych služieb v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) je 1/6 z výpočtového základu 695,41 € (20 950 Sk), t. j. 115,90 €, a režijný paušál je 6,95 €, teda spolu 122,85 €. Odmena advokátovi za poskytnuté služby v konaní pred ústavným súdom (za 3 úkony právnych služieb a 3 x paušálna náhrada) predstavuje celkovú sumu 368,55 €, ktorú je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

22. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

23. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. januára 2010